

zaaknummer 2012T688

Datum 21 oktober 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats], [land]
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
bij leven lid van de Congregatie van de Broeders van Scheppers te
Antwerpen (Broeders van O.L.V. van Barmhartigheid), hierna te
noemen: Broeders van Scheppers,

en

(wijlen) [naam],
geboren [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
bij leven lid van de Broeders van Scheppers.

en

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,
bij leven lid van de Broeders van Scheppers.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 juni 2012.

Op 13 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van de Broeders van Scheppers.

Op 17 september 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en hij heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. J.P.A. Thijssen. Namens de Broeders van Scheppers is, zoals vooraf was aangekondigd, niemand verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager heeft in de periode 1966 tot en met maart 1971 op het jongensinternaat [naam] in [plaats] gezeten. Klager was 7 jaar oud toen hij op het internaat kwam. De instelling stond onder leiding van de Broeders van O.L.V. van Barmhartigheid, ook wel bekend als de Broeders van Scheppers. Het internaat was gedurende deze jaren zijn thuis. Klager had nauwelijks contact met zijn ouders. Een normaal gezinsleven heeft klager eigenlijk niet gekend omdat hij vanaf zijn derde jaar oud uit de gezinssituatie is gehaald. In de vakanties ging klager meestal naar zijn grootmoeder toe.

2.2. Aangeklaagde 1 was een van de verzorgers van de groep van klager. Klager werd gedoucht onder supervisie van aangeklaagde 1. Het vreemde was dat aangeklaagde 1 normaal gesproken altijd een toga droeg, behalve op vrijdag. Er waren negen douchecabines die door uitsluitend een kapot gordijn waren gescheiden. Tussen iedere douchecabine was een muur. In iedere douchecabine was een houten krukje aanwezig. Klager moest daar op gaan liggen en werd dan anaal verkracht. Daarnaast is klager op de avond voor zijn eerste communie misbruikt in een badkamer waar een kleine houten tafel stond. Ook hier heeft aangeklaagde 1 hem liggende anaal gepenetreerd. Als klager zich verzette, dan sloeg aangeklaagde 1 hem en riep dat klager moest zwijgen. Het seksuele misbruik vond wekelijks plaats tijdens de badsessie op vrijdag, gedurende het eerste schooljaar, dus van september 1966 tot juni 1967.

2.3. Aangeklaagde 2 was als ziekenbroeder werkzaam. Klager is eenmaal op de ziekenzaal terechtgekomen. Aangeklaagde 2 heeft klager toen eenmalig aan zijn geslachtsdeel en zijn billen betast.

2.4. Aangeklaagde 3 kwam in de plaats van aangeklaagde 1. Aangeklaagde 3 stuurde klager vroeg naar bed en bevredigde klager dan oraal, maar klager is hierbij nooit klaargekomen. Dit is 3 of 4 keer gebeurd in het schooljaar 1967/1968. In januari/februari van 1968 is dit gestopt doordat er door de ouders van een klasgenootje van klager aangifte is gedaan van seksueel misbruik tegen aangeklaagde 3.

2.5. Het seksueel misbruik draagt klager al vanaf zijn jonge jeugd als een zware last met zich mee. Dit heeft ertoe geleid dat klager vanaf zijn zestiende jarenlang onder behandeling is geweest van een psycholoog. Deze behandeling heeft ongeveer acht jaren geduurd. Daarna is klager bij een psychiater terechtgekomen. De psychiater heeft geconstateerd dat klager ernstig beschadigd is, maar hij gaf aan dat hij niets voor klager kon betekenen. De laatste jaren ervaart klager het hem overkomen seksueel misbruik als een steeds zwaardere last, die hij dagelijks met zich meedraagt. Na zijn vijftigjarige leeftijd heeft klager last gekregen van angstdromen, slaapstoornissen en depressies. Klager gebruikt hiervoor dagelijks medicijnen in combinatie met slaaptabletten voor de nacht. Het is voor klager nog steeds moeilijk om zijn verhaal te vertellen. Door het verblijf op het internaat had klager eigenlijk geen band met zijn ouders en er was zeker geen sprake van een vertrouwensrelatie waarbinnen hij het seksuele misbruik kon bespreken. Klager heeft dit zijn ouders zeer kwalijk genomen en hij heeft dan ook geen contact meer met hen. Met zijn vrouw kan klager over hetgeen hem is overkomen moeilijk spreken, omdat zij volstrekt niet kan begrijpen wat er is gebeurd. Klager geeft aan dat dit zijn weerslag heeft op hun huwelijk.

2.6. Voor klager is het zeer belangrijk dat de verantwoordelijken van de Broeders van Scheppers het seksueel misbruik dat hem is overkomen, erkennen. Daarnaast is het voor klager belangrijk dat het aan hem berokkende leed als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagden wordt erkend. Tot slot zou klager aanspraak willen maken op een financiële compensatie. Hiertoe zal klager te zijner tijd een verzoek om schadevergoeding indienen bij de Compensatiecommissie.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

[Naam] (Broeder [naam]), Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers te Antwerpen, laat in zijn reactie weten dat uit het onderzoek dat hij heeft gedaan is gebleken dat alle aangeklaagden in de aangegeven periode inderdaad in het internaat te [plaats] hebben geleefd. Alle drie aangeklaagden zijn inmiddels overleden. Documenten of dossiers over de overleden broeders bezit hij niet. Hij heeft geen reden om te twifelen aan de waarachtigheid van de verklaringen van klager, maar bij gebrek aan gegevens kan hij ze niet bevestigen of erkennen. Hij wenst uit naam van de Broeders van Scheppers en uit zijn eigen naam diepe spijt en schaamte uit te drukken voor elke vorm van misbruik waarvan klager in de periode 1967-1968 het slachtoffer zou zijn geweest in een internaat van de Congregatie. Dergelijke zaken mochten nooit gebeuren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde 1

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde 1 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde 1 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, en wel dat aangeklaagde 1 gedurende een schooljaar wekelijks door aangeklaagde 1 anaal is verkracht. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft beschreven in het klaagschrift en ter zitting heeft toegelicht. Daar komt bij dat de klacht tegen aangeklaagde 1 met zaaknummer 2011 T 451 gegrond is verklaard: ofschoon het bij deze klacht over minder vergaand seksueel misbruik gaat, wordt in deze klacht beschreven hoe aangeklaagde 1 daarbij op overeenkomstige wijze te werk ging. Ook wordt de verklaring van klager ondersteund door de verklaring van de heer [naam], in de betreffende periode onderwijzer aan [school] in [plaats], waaruit blijkt dat sommige broeders op onacceptabele wijze met de kinderen omgingen en soms plotseling verdwenen, zoals ook met aangeklaagde 1 het geval was; uit gesprekken met broeder [naam],

destijds hoofd van [school] is de heer [naam] duidelijk geworden dat er in het internaat veelvuldig seksueel grensoverschrijdend gedrag jegens de kinderen heeft plaatsgevonden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde 1 met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde 1 was als een van de groepsverzorgers iemand waarin klager vertrouwen moest kunnen stellen. Daar komt nog bij dat de ouders van klager op de binnenvaart zaten, waardoor klager nog minder contact had met het thuisfront dan andere kinderen op het internaat en zo volledig was overgeleverd aan de broeders op het internaat.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde 1 is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht kan wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 en 3

4.7. De verklaring van klager ter zitting dat hij eveneens door aangeklaagden 2 en 3 seksueel is misbruikt, is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Echter, in de thans voorliggende zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaringen van klager enigermate ondersteunen. Zo heeft klager wel verteld over de aangifte van seksueel misbruik tegen aangeklaagde 3 door de ouders van een toenmalig klasgenootje, maar hiervan is geen bewijs (bijvoorbeeld in de vorm van een politiedossier of een schriftelijke verklaring van de voormalige klasgenoot) voorhanden, althans overgelegd.

4.8. Gelet op bovenstaande overweging heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld ten aanzien van aangeklaagden 2 en 3 onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de Klachtencommissie niet kan adviseren deze klachten gegrond te verklaren; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde gebeurtenissen niet zijn voorgevallen. Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht(en) ten aanzien van deze aangeklaagde(n) ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde(n) herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers te Antwerpen de klacht tegen aangeklaagde 1 gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers te Antwerpen de klacht tegen aangeklaagden 2 en 3 niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 21 oktober 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.